NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2180

DÉPÔT LÉGAL AU TONKIN — NGÀY THỨ TỰ 25 JUIN 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

N° 2883

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. . 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

	HANOI						
	Rue Paul Bert, Rue du Coton, Rue du Chanvre, Rue Jules Ferry	Rue des Cantonnais, Rue des Changeurs	Rue Jules Ferry, Rue Paul Bert	Rue des Changeurs, Rue du Chanvre, Rue du Coton	Rue Paul Bert, Rue Jules Ferry	Rue du Chanvre, Rue des Cantonnais	Rue du Coton, Rue des Changeurs
Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 80	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00	»
Các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»	»
Sáu tháng.	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	6. 00	»
Ba tháng.	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	3. 00	»
Một tháng.	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	1. 00	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. I. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : HOÀNG-TÍCH-CHU
Administrateur délégué : NGUYỄN-VĂN-LUẬT

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Cái tình-trạng các giáo-viên ở trong xã-hội ta

Như bài trước đã nói, người dùng vào cái địa-vị giáo-dục, nhận lấy cái chức-vụ giáo-dục, phải biết tự-trọng cái địa-vị, cái chức-vụ của mình thì mới chịu cố công cùng sức, lo làm trọn cái chức-vụ của mình để xứng đáng với cái địa vị của mình mà việc giáo-dục trong xã-hội mới mong có tiến-bộ được. Nay xét đến các giáo-viên ta đối với cái địa-vị cùng cái chức-vụ của mình, thì trừ một số ít người không kể, còn xem ra it có cái lòng tự-tôn tự-ái lắm.

Từ lúc mới cắp quyển sách đến nhà trường, cái chí-nguyện của phần nhiều người đã khuynh hướng về các chức-nghiệp khác hơn là cái chức-nghiệp giáo-dục; cha mẹ mong cho con, anh mong cho em, cũng mong được đến sách nên công để một mai đỗ đạt, len lỏi sao cho choáng được cái chân quan đốc, quan tham, quan tòa, quan lục, có phúc ra nữa thì treo lên tới cái bước thang phủ huyện, đến trời cái trị lũ dân đen, mà chẳng may duyên phận có hàm-hiu thì cũng vớ được cái miếng ông phán ông thông ở tòa nào sở nọ; chứ cái nghề gõ đầu trẻ là cái nghề tối tinh quá, quanh năm chỉ tối, rát cổ bỏng họng với ba thằng trẻ nhãi, làm gì mà có bổng có lộc, có kẻ đưa người đón, kẻ vào người ra, không phải là miếng ngon miếng lành đáng cho mình thèm-thuồng ao-ước: trong một trường học, ai thông minh lanh lợi thì cũng cố mau chân đảo bước, bay nhảy cho vào được trong cái hàng « chính-chức » là những chỗ thiên-hạ cho là sang trọng hiển-vinh, cực chẳng đã mới chịu quay đến cái cách bỏ khẩu kiếm ăn xoàng là cái nghề thầy giáo vậy; coi các trường Sư-phạm mở ra đã mấy năm nay, phần nhiều là những người cảnh nhà ngheo túng hoặc lớn tuổi nhở nhàng mới vào học, còn ai nếu có thể theo học tại trường thành-chung, trường tú-tài thì hình như không chịu tự hạ mà học cái nghề giữ con mướn ấy làm gì, đủ biết cái giá-trị các giáo-viên không có chút nào qui trọng ở trong tâm-não người mình ngay từ lúc mới buộc mình phải học theo về nghề ấy rồi vậy.

Ai đã buộc mình phải học theo về nghề ấy thì đã tự thương cái thân-phận của mình thua chúng bạn anh-em, dù muốn lộn thừng lộn trão thế nào cũng không còn có nghề gì mà xoay được nữa, thế nào cũng bấy phải đem thân đấy vào cái nơi giam lỏng, cũng chiến lệ một ngày hai buổi, cũng kêu lên, cũng sắp lớp, cũng giảng sách, cũng chấm bài, cũng theo thời khắc công khóa cho khỏi sai, cũng giữ bài vở nhà trường cho khỏi thiếu, chẳng qua là chuyện bảo: rút ruột con tằm giả nợ cơm, miễn sao cho trò được cái lương tháng mấy chục đồng, quan trên khỏi quở phạt, học-trò khỏi kêu dêu là qua lẫn liều sự: trong bụng lúc nào cũng buồn rầu tức bực, nghĩ cũng là tại mắt chân tay cả, cũng cơm cha ao mẹ, gạo bị tiền lưng, bấy nhiêu năm công đăng hỏa, mình cũng như ai, ma người ta thi nào thở ra khỏi nơi ra tiền, có trăm có nghìn, dư thân dư thế, nào cửa cao nhà rộng, xe xuống ngựa lên, vợ ăn trắng mặc trơn, con giấy kia áo nọ, nay dự tiệc, mai coi hát, tối sâm banh, sáng sữa bò, vào đến nhà rặt những kẻ bẩm người vạn, đi tới đâu cũng có kẻ vì người nể... mình thì lủi thủi cái cặp sách đi về, cọc cạch cái xe tay mưa nắng, mặc chẳng dám mặc, ăn chẳng dám ăn, hò hét vợ những cui cùng ma, loanh quanh về những gạo củng nước, vợ phàn-nàn không có được lấy một hột vàng đeo cổ, con nhăn nhó không có được lấy một đồng điếu ăn quà, cạn túi không dám bước tới chỗ tửu-tịch ca-trường, xấu canh không dám thò lời chỗ trù-nhân quảng-tọa: trông người lại ngẫm đến ta, một dãy một mong biết là có nên: trong những lúc bàn văn nói sách, bàng bạc nhiều kẻ thanh-niên tuấn-tú là những phần-tử tinh-hoa của xã-hội, những quốc-dân trừ bị của nước nhà, đem hết cả vận-mệnh kỳ-thác ở trong tay mình, trông mình làm khuôn làm mẫu, làm lò đúc hồn, kìm chì hướng mà mình thì chỉ những than thân tủi phận, mơ mang về cái mộng-tưởng quyền cao chức trọng, lo-liệu thiên phương bách kế để có chực xoay nghề. Ta từng nhận nhiều giáo viên từ trước đến nay, ông thì xoay nghề này, ông thì xoay nghề khác; gần đây nhân có cái nghị-định các giáo-viên cũng được thi tri-huyện, trong các giáo-viên đã có ông muốn từ-giã cái nghề gõ đầu trẻ mà quay đến cái nghề gõ đầu dân; cứ cái tâm-lý ấy thì sinh-bình đối với nghề mình hẳn tự coi cái chức-vụ mình còn là tầm là thường mà cái địa-vị mình còn nhỏ-mọn lắm.

Người ta đối với cái địa-vị mình đã tự coi là nhỏ mọn, đối với cái chức-vụ mình đã tự coi là tầm-thường thì quyết không biết ham mến về nghề mình; mà phàm người ta đã không ham mến về cái nghề gì thì đối với cái nghề ấy tất là thờ ơ lạnh nhạt, dù có miễn-cưỡng phải làm cũng là tạm bợ cả, có khi nào chịu ra công ra sức mà làm trọn vẹn được cái công việc đã tự lấy làm một cái công việc « khổ sai »; không trách rằng các bậc sư nho đời trước nỗi cái cao-danh Thái Đẩu, làm mô-phạm cho hậu-học, tiêu-biểu cho sĩ-lâm là nhường nào! Các nhà giáo-dục Âu-Mỹ tạo tựu được nhân-tài, bồi dưỡng được dân trí, gây dựng cho nước nhà được cái dân-đức tốt, cái dân-lực mạnh là những nào! mà các giáo-viên ta bây giờ thì kể đến cái công-phu giáo-dục còn sút kém các nhà giáo-dục Âu-Mỹ đã đành mà lại không bằng các bậc sư-nho đời trước nữa, cũng là phải.

UYÊN-TOẠN.

SỐ CÁC NHÀ KHOA HỌC TẠI THƯỢNG-NGHỊ-VIỆN

Người ta tính ra trong thử dân nghị viện mới, có 31 viện thầy thuốc, 13 viện kỹ-sư, 6 viện báo-chế và 33 viện giáo-sư. Lại có hai nhà sư-học có chân trong Hàn-lâm-viện là MM. Bore (Aveyron) và Painleve (Seine). Ông nghị viện nhiều tuổi nhất là M. Pinard (Seine) có chân trong hội Y-học Hàn lâm.

Trong các ông nghị-viện khóa trước mà lại được tái cử thì có M. Viala có chân trong ban Khoa học Hàn-lâm và M. André Lefèvre là một nhà bác học có tiếng. M. Doderis tổng-trưởng hội Y-học Hàn-lâm, trước đây là thư-ban nghị-viện ở Basses Pyrénées, lần này không ứng cử nữa.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 24 Juin 1924.

Việc trú-binh ở hạt sông Rhur

Báo *Matin* có nhận được tin ở Londres rằng các khoản bảo-chứng của quan Herriot và đại-tướng Nollet yêu-cầu về việc rút quân ở hạt sông Rhur về chỉ cốt để giữ gìn cho quân binh ở hạt sông Rhin không bị nước Đức ngạo mạn và để kiểm-duyệt các nơi trọng yếu về đường binh-vụ. Các nước Đồng minh sẽ bàn tỏ cho chính-phủ Berlin biết rõ mọi lẽ.

Hội đồng các quan đại-sứ thi yêu cầu kiểm-duyệt các binh khí. Nước Pháp và nước Anh sẽ đặt các tiểu-ban để tìm cách giải-quyết cái vấn-đề trái-khoản không đợi nước Hoa-kỳ nữa. Nước Đức sẽ được mời đến dự một kỳ hội-đồng để ký giao-ước trước khi thi-hành cái chương-trình của hội-đồng ủy-viên giám-định.

Hoa kỳ với việc Âu-châu

Ở đến báo Reuter có nói chánh phủ Hoa-kỳ không muốn công-hiến dự cuộc hội nghị ở Londres, vậy Hoa-kỳ còn hỏi rõ cái chương-trình ở cuộc hội nghị ấy rồi mới cử người đến dự-nghị.

Việc chánh trị nước Ý

Ý hoàng có ba dụ khuyến quốc-dân nên hòa-mục. Việc nói ông Mussolini từ chức không chắc tí nào.

Một cuộc đấu võ

Võ sĩ Pháp tên là Breteonnel thắng võ sĩ Anh tên là Frosh. Đến keo thứ tám thì võ sĩ chịu thua.

Một thứ thuốc đậu trừ bệnh lao

Bác-sĩ Calmette, là phó giám đốc viện Pasteur có trình bày tại hội Y-học Hàn lâm về cái thuốc đậu trừ bệnh lao của ông đã trồng cho 216 đứa trẻ, mà ở ông ngờ hiệm chi cả.

Đồng-minh với nước Đức

Trong bức thư của ông Herriot và ông Macdonald gửi cho nước Đức có khuyến nước ấy nên làm cho công việc của đội-đồng kiểm-duyệt quân bị được dễ dàng để tỏ ý sẵn lòng đồng lao cộng tác với Đồng-minh liệt-quốc. Hễ chánh-phủ Đức thi hành đủ các khoản, thì hội-đồng kiểm duyệt sẽ lui về ngay. Trong bức thư lại nói Đồng-minh cũng muốn giao quyền kiểm duyệt cho hội Van-quốc, song nước Đức phải làm làm sao cho thiên-hạ khỏi nghi ngại về việc nước Đức mở mang việc quân bị nữa. M. Marx tiếp được thư ấy, đáp rằng trước ngày 31 juin chánh phủ Đức sẽ phúc lại.

Cavite, ngày 23 Juin 1924

Một tin về việc mưu hại quan Toàn-quyền Merlin

Tin Thượng hải. Sở Cảnh-sát nói rằng kẻ mưu hại quan Toàn quyền Merlin có lẽ là một người lính Vân-nam đóng ở Quảng-đông.

Cuộc bay của Bồ-đào-nha

Tin Hương-cảng. — Hai phi-hạnh-gia Bồ-đào nha khởi hành ở Hanoi ngày hôm qua, hồi 9 giờ sáng để tới Macao nội 12 giờ 5 ti. Nhưng giời mưa gió không thể đỗ được, nên hai nhà ấy bay theo con đường bờ xa Kowloon-Canton đến Canton.

MỘT NHÀ PHÚ-HÀO ĐỐI VỚI CÁC NHÀ ĐỒNG-CÔN

Ông vĩnh-viễn thư-ký của Hàn-lâm-viện nước Pháp có báo cho Hàn-lâm-viện biết rằng M. và Mme Cognacq-Jay trước đã ủy Hàn-lâm-viện mỗi năm phát 100 giải thưởng, mỗi giải thưởng là 10,000 quan cho các nhà văn-sĩ, nay hai ông bà mới thêm cái số 35 tuổi, nay lại cùng thêm tiền để mỗi năm phát thêm 100 giải thưởng nữa. Mỗi năm phát thêm 1.0 giải như thế thì cái vốn bỏ ra mất 15 triệu quan. Ngoài 200 giải thưởng về nước Pháp ấy, M. và Mme Cognacq Jay lại đặt 3 giải thưởng cho các giaquyền ở Algerie.

Trước khi đặt các giải thưởng này, M. và Mme Cognacq Jay đã có các giải thưởng 25 000 quan để thưởng các nhà chưa đến 45 tuổi mà được 9 đứa con. Khi đặt ra giải thưởng 10 000 quan này, M. và Mme Cognacq Jay có định rằng những nhà lúc có 5 đứa con đã được giải 10.0 0 quan rồi mà sau được 9 đứa con cũng lại được cả giải 25.0 0 quan, chứ không phải hạn chế chi cả.

NGƯỜI TA MẤT RUỘT NON CÓ THỂ SỐNG ĐƯỢC KHÔNG ?

Người bị đau mà phải cắt đa dầy, xưa nay thấy đã nhiều. Số người bị cắt ruột già lại nhiều hơn nữa. Nhưng từ xưa đến nay, không ai cắt ruột non bao giờ, vì người ta bảo ruột non rất cần không thể nào bỏ đi được có cắt nữa chỉ cắt độ 2/3 trở lại, nghĩa là chỉ cắt được 3 m. là cùng. Tuy vậy, một nhà giải phẫu, là bác-sĩ Doerfler mổ cho một người đau, đám cắt ruột non mất 5 m 80. Bác-sĩ cắt mất đoạn giữa, đoạn trên và đoạn dưới còn lại nối với nhau còn dài được có 24 cm. Người bị cắt ruột non ấy đã sáu năm giới nay vẫn mạnh khỏe, và ăn uống cũng như thường. Như vậy ai bảo là mất ruột non không sống được.

LẠI MỘT ÔNG THẦY-THUỐC CÓ PHÉP CẢI LÃO HOÀN ĐỒNG

Có tin rằng một ông thầy thuốc nước Ý là bác-sĩ Pais lại tìm được một cách làm cho người ta cải lão hoàn đồng, mà lại không phải mổ gì cả chi cả. Nghệ đâu bác-sĩ chỉ dùng quang chất mà thôi. Người ta nói bác-sĩ thí nghiệm về súc vật, thì thấy kết quả được thập phần hoàn hảo. Đó là dịch theo lời một tờ báo nước Pháp, song tin ấy cũng chưa lấy gì làm chắc lắm.

Việc mưu hại quan Toàn-quyền Merlin tại Quảng-đông

Bệnh-tình bác-sĩ Casubianca

M. Kervarun, lãnh-sự nước Pháp ở Quảng-đông báo tin rằng bệnh-tình bác sĩ Casabianca đã bớt khá hơn.

Điện tín ở các nơi

Hội Ái hữu người bản-xứ làm công cho các sở công-thương ở Nam-kỳ có gửi cho quan Toàn-quyền bức điện-tín sau này.

« Chúng tôi được tin việc mưu hại ở Quảng-đông rất là tức giận, lấy làm thương tiếc những nhà bị hại, và mừng rằng quan lớn vô sự, xin quan lớn thâu nhận tấm lòng rất kính trọng của chúng tôi. »

Ngoài bức điện tín ấy, quan phó Toàn-quyền lại còn tiếp được điện tín của phòng Thương-mại Quảng-châu-loan, của quan lãnh-sự ở Harbin, của hội Ái-hữu các nhà trí não lao-động Đông-pháp ở Paris, của M. Laine ở Saigon, của các quan Công sứ Hòa-bình, Phủ Lang-thương, Hưng yên, Hà-đông, Bắc-ninh, của quan Giám đốc Học-chánh, quan Chánh tòa thứ nhất tòa Thượng-thẩm Hanoi, của các ông hội-viên Tư-vấn Bắc-kỳ.

Tự do diễn đàn

Bàn góp về việc cải-lương hương-chính

Ở xứ Bắc-kỳ ta từ khi có cái phong trào cải lương, trên thì chánh-phủ lưu tâm chấn chỉnh, quan thống-sứ Bắc-kỳ đã bao lần thân hành về các chốn thôn quê, để hiểu dụ tra xét công việc của các làng cải lương; quan thủ-hiến các tỉnh thừa ý các ánh-phủ cũng lưu-tâm săn sóc; mà ở các hương-hội cũng đều có trật tự rõ rang, dưới thì các quan phủ huyện cho đến các hương-hội, cũng đều tuân lệnh quan trên, mà sửa đổi phong-tục và cẩn chỉnh công việc trong các làng. Cũng nhiều làng nhờ phép cải-lương, mà đổi-phong hủ-tục mấy mươi đời, đã sửa đổi được một vài phần; cũng có làng thì vì những người thừa hành không được tốt mà lại sinh ra hai nọ tệ kia, trên các báo chương đã thấy biết bao nhiêu bài nói về việc cải lương, người thì khen làng nay cải-lương đã có kết quả hay, người thì chê làng kia vì cải lương mà sinh ra tệ-đoan khác, nghị luận mỗi người nỗi khác, ý-kiến mỗi người nỗi khác, nhưng xét ra cho kỹ, thì những lời nói ấy cũng đều có cảnh-lý, không phải vì bụng riêng mà đặt ra đâu.

Người xưa có câu: « Hữu trị nhân, vô trị pháp » nghĩa là phép hay cốt nhờ có người hay, lại có câu: « Đỗ pháp bất năng dĩ tự hành », nghĩa là chỉ có phép mà không có người, thì phép cũng không thi-hành được. Pháp luật đặt ra dẫu hay mà người thừa hành không được giỏi, tôi không những là ý tứ hay trong pháp luật không giữ được mà lại sinh ra nhiều tệ đoan khác nữa. Các tệ đoan ở các làng kể ở trên các nào-chương, có phải là tại qui thức cải lương không hay đâu, là tại ở ủng người thừa hành không biết hết nghĩa-vụ mà tăng trong tác tệ. Người thừa hành là ai? chẳng phải là các quan phủ huyện và những người có chân trong hương-hội, là những người có trách nhiệm về việc cải-lương.

Mới đây có một người trong làng kia, nhân được quan thủ hiến trong tỉnh hiểu dụ về việc cải lương, liền cả gan mà nói trước công chúng một câu: « Xin quan lớn trước hãy cải lương quan phụ mẫu đã! » (quan phụ mẫu là trỏ quan phủ huyện). Lời nói sẵn sỗ cương đột ấy, khiến cho những người có mặt ở đó, thảy đều ngạc nhiên mà lấy làm sợ hãi. Người ấy tưởng cũng là một người nhiệt thành về sự cải-lương, chắc cũng đã thấy nhiều điều tệ vì người mà sinh ra, tiếc rằng những người thừa hành không biết thế ý chánh phủ, vì người đó mà hại đến pháp độ hay, trong lòng chắc cũng lấy làm bức bối đã lâu, cho nên nhân được dịp quan trên hỏi đến, thì không thể nín được: mà phải nói toang ra. Người mình đối với việc cải-lương, tưởng cũng phần nhiều xét ra cái tệ-đoan ấy, trong lòng bức bối như người ấy, chỉ vì nhút nhát sợ hiềm thù, sợ tội lỗ, mà không dám nói thẳng ở trước mặt quan trên. Lời nói của người ấy, không phải là lời riêng của một người, là lẽ thực nhờ miệng một người mà phát hiện ra đó thôi. Có ngờ lời nói rằng: « Khi quan thủ-hiến hỏi văn lại vì có gì mà phải cải-lương quan phụ mẫu, thì người ấy lại luống cuống không giả lời được, tế thì người ấy tuy cả gan bạo nói, mà lời nói cũng không có hiệu-nghiệm gì ». Phải, người mình phần nhiều vì cái dại hồ đồ xo xuất không biết rào sau đón trước, suy tính và xếp đặt cho đến nơi, chỉ nhân trong lòng bức bối, được dịp tỉ đánh bạo mà nói liều, lời trách ấy cũng thật là phải. Nhưng cũng may có sự đánh bạo và sự nói liều của người ấy, mà lời ấy mới đến tai quan thủ-hiến, tuy nói không đến đầu đến đũa, không có chứng cớ rõ ràng, nhưng đã lọt vào tai quan trủ-hiến được một lần, thì không chóng thì chầy, biết đâu rằng lời nói ấy sau này lại không có kết quả hay.

Xưa kia nước ta theo cái chánh thể chuyên chế, nên dân không có quyền ngôn luận tự do, cho nên những điều lợi bệnh chốn lư điêm, thường bị người thừa hành che lấp, mà không mấy khi thấu đến tai người trên. Người xưa có câu: « Đường thượng viễn tư thiên-lý », nghĩa là lời nói của dân không thấu đến người trên, ở trên thêm mà hình như xa cách hơn ngoài ngàn dặm, chánh là than thở cái tệ quan dân xa cách, ý kiến không được giao-thông với nhau. Từ ngày nước Pháp lập Chánh-phủ Bảo-hộ ở xứ Bắc-kỳ, theo cái chánh-thể dân-quốc, về đường ngôn luận, cũng đã có khai phóng cho dân ta một vài phần; nhưng người ta vẫn còn theo thói cũ, đối với quan phụ mẫu, vẫn vì cái uy to thế lớn, mà kiêng dè sợ hãi, tuy trong lòng ức uất, mà vẫn đạt dè ấp ủng không dám hết lời, vì thế mà các tình tệ ở dân gian, phần nhiều vẫn hãy còn che lấp. Các chuyện mắt người bạo nói đã kể ở trên kia, chắc là có hai điều lợi ích rất lớn: một là cái tệ đoan lưu truyền của những người thừa hành, được thấu đến tai chánh phủ; hai là làm cho nhân dân ta hiểu rằng chánh-phủ vẫn sẵn lòng bao dung quảng-đại, muốn hiểu thấu những điều u-ẩn của dân, tuy lời nói không có chứng cớ rõ ràng, mà cũng khoan dung không trách phạt, không những là có ảnh hưởng đến cuộc cải-lương, mà cái chánh thể công-hòa và cái độ lượng bao hàm của chánh-phủ cũng hiển thấu đến chốn thôn quê, thì chắc lợi lộc cho dân ta, không phải là không chút bổ ích vậy.

X.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 31 độ
16 giờ 33 độ

Lịch ngày mai
Dương-lịch
Thứ năm 26 Juin 1924
S. Maxence
Âm-lịch
25 tháng năm, năm Giáp-tí
Ngày Bính tí
Hành Thủy Sao Khuê Trực Phá
KỴ Tác tạo, Vấn học.
NGHI : Tế-tự. Phá-thổ.

Giá thóc gạo :

Gạo hàng nhất, một tạ.		9 $ 15
— nhì	—	8 55
— ba	—	7 75
Thóc		5 40
Bắp ngô	—	5 00

Giá bọc Kể từ ngày 25 Juin 1924, giá bọc ở kho Nhà-nước định là 9 f. 60

Tin tàu. — Tàu *Chantilly* chở thư tin sang Pháp (đường Pháp) đi thẳng đến Saïgon và sang Pháp, khởi-hành ở Haïphong sáng hôm 26 juin.

Thư tin trên Hanoi đem xuống Haïphong ngày 25 juin, chuyến xe tối số 7 hồi 20 giờ 07.

Tàu *Sonyéo* khởi hành từ Haïphong đi Hong-kong, Hoi-hao, ngày thứ năm 26 Juin, hồi 6 giờ.

Thư tin trên Hanoi ngày 25 juin chuyến xe 20 giờ 07 sẽ đem xuống Haïphong

Phòng Thương-mại Hanoi đối với việc mưu hại quan Toàn-quyền tại Quảng-đông — Như lời bản-báo đã nói trong số báo hôm qua, hồi 9 giờ tối hôm 23 juin, phòng Thương-mại Hanoi đã họp tại nhà hội quán phố hàng Trống, có ông phó hội-trưởng Perroud chủ tọa. Sau khi hội-đồng xét bàn các việc trong chương trình xong, thì ông phó hội trưởng có tỉ-mỉ cho Hội-đồng nghe bức điện tín ông gửi cho quan Toàn quyền Merlin ngày khi được tin về việc mưu hại ngài ở Quảng đông như sau này :

« *Quan Toàn quyền Merlin ở Hongkong.*

Rất lấy làm mừng vì các việc mưu hại chính-mạng quan lớn đã tránh khỏi vậy phòng. Thương-mại Hà-nội xin kính gửi lời tỏ tình rất tận tâm với quan lớn và thương tiếc các người đồng bang ta đã bị hại mà mong rằng sẽ được báo đền một cách xứng đáng.

Phòng Thương mại ».

Ngày 22 quan Toàn-quyền có trả lời lại như sau này :

« *Phòng Thương-mại Hà-nội.*

Tôi rất lấy làm cảm-động về bức điện-tín của các Ngài, vậy xin tỏ lời thành thực cảm ơn tất cả các ngài.

Merlin ».

Việc kiểm-soát các trường tư-thục. Đạo chỉ-dụ quan Gia-quốc Đại-pháp về việc kiểm-soát các trường tư-thục ở Đông-pháp ma bản báo đã nói trong số báo hôm qua, nay lược dịch ra như sau này :

TIẾT THỨ NHẤT
Các trường tư thục
Giấy phép mở trường

Điều thứ nhất.— Không ai được mở một trường học tư ở Đông-pháp mà không có giấy của quan thánh chính cho phép trước. Phàm các trường đã phụ thuộc về nội đạo viện, một bệnh viện hoặc một trợ-tế viện mà số học trò qua năm mươi cũng kể là một trường tư-thục.

Các trường trung-học và đại-học thì giấy phép do quan Toàn-quyền cấp, còn các trường khác thì do các quan Thống-sứ hay Thống-đốc cấp cho.

Vì một cớ gì thực có về sự trật-tự công cộng thì giấy phép ấy có thể không cho cũng được; như vậy thì sự từ chối không cho phép ấy không thể khiến nại vào đâu được.

Điều thứ 2. — Giấy xin phép phải khai như sau này :

1° Thứ hạng và gian cấp bực học sẽ giảng-dụy ở học-đường ;

2° Số thầy học và lớp học đã định ;

3° Cam đoan phải theo chương-trình của Học-chính, phải giữ những sổ sách theo như các trường công, mỗi năm phải làm một tờ trình kể cái hiện-tình về đường vật chất và tinh thần, phải để cho quan các-trị trong hạt, các quan thanh tra học-chính cùng là các quan thầy thuốc đại-biểu của sở y-chính bất cứ lúc nào đến khám cũng được.

Nếu đơn xin là của một cá nhân thì lại phải khai tên tuổi, chức tước dân tịch và văn-bằng của mình cùng là một bản tự-phải lý lịch.

Nếu đơn xin ấy là của một hội thì cũng phải khai những điều đã kể trên kia, và người đứng xin phải đưa trình một cái giấy gì làm chứng rằng mình là đại-biểu của hội ấy và lại định theo một bản điều-lệ của hội vào đơn xin nữa. Các giáo hội dạy học và dù được phép theo như luật dương thì ân tại Mẫu quốc cùng các hội theo như điều-ước được tự do thành lập trong các xứ bảo-hộ Trung Bắc-kỳ thì được miễn trình những điều-lệ vừa nói sau này.

(*Còn nữa*)

NƯỚC CHANH
siêu
TỐT
125, Route de Sinh-từ
(Près Bạch-mai)
Chế bằng nước vô-trùng (eau stérilisée) và đường tinh-khiết (sucre cristallisé)
Các thứ nước chanh này đều có thể giữ được lâu hai ba năm mà không hư, không thay đổi mùi vị, không có chất độc, không có vi-trùng (microbes) và không có hại cho sức khỏe.
Nước chanh TỐT là thứ nước chanh ngon hơn hết, mát hơn hết, bổ hơn hết, rẻ hơn hết.
Nước chanh TỐT là thứ nước chanh mà các nhà thương, các nhà hàng, các hiệu cao-lâu, các tiệm cà-phê, các hiệu bán đồ ăn, các hiệu bán đồ giải khát, các nhà buôn, các nhà hát, các rạp chiếu bóng, các nhà ngủ, các nhà trọ, các nhà ăn cơm tháng, các nhà ăn cơm tây, các nhà ăn cơm khách, các nhà ăn cơm ta, các nhà ăn cơm chay, các nhà ăn cơm thường, các nhà ăn cơm bình dân, các nhà ăn cơm công nhân, các nhà ăn cơm học trò, các nhà ăn cơm thợ thuyền, các nhà ăn cơm lính, các nhà ăn cơm quan, các nhà ăn cơm dân, các nhà ăn cơm tù, các nhà ăn cơm chùa, các nhà ăn cơm đền, các nhà ăn cơm miếu, các nhà ăn cơm quán, các nhà ăn cơm hàng, các nhà ăn cơm chợ, các nhà ăn cơm ga, các nhà ăn cơm bến, các nhà ăn cơm đò, các nhà ăn cơm tàu, các nhà ăn cơm thuyền, các nhà ăn cơm bè, các nhà ăn cơm nổi, các nhà ăn cơm trôi, các nhà ăn cơm lênh đênh, các nhà ăn cơm lang thang, các nhà ăn cơm ăn mày, các nhà ăn cơm ăn xin, các nhà ăn cơm ăn cắp, các nhà ăn cơm ăn trộm, các nhà ăn cơm ăn cướp, các nhà ăn cơm ăn vụng, các nhà ăn cơm ăn gian, các nhà ăn cơm ăn dối, các nhà ăn cơm ăn bậy, các nhà ăn cơm ăn chơi, các nhà ăn cơm ăn hại, các nhà ăn cơm ăn không, các nhà ăn cơm ăn mãi, các nhà ăn cơm ăn mòn, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ sở, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ sở nhục, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ sở nhục nhã, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ sở nhục nhã đều dùng nước chanh TỐT.
Nước chanh TỐT là thứ nước chanh mà các nhà thương, các nhà hàng, các hiệu cao-lâu, các tiệm cà-phê, các hiệu bán đồ ăn, các hiệu bán đồ giải khát, các nhà buôn, các nhà hát, các rạp chiếu bóng, các nhà ngủ, các nhà trọ, các nhà ăn cơm tháng, các nhà ăn cơm tây, các nhà ăn cơm khách, các nhà ăn cơm ta, các nhà ăn cơm chay, các nhà ăn cơm thường, các nhà ăn cơm bình dân, các nhà ăn cơm công nhân, các nhà ăn cơm học trò, các nhà ăn cơm thợ thuyền, các nhà ăn cơm lính, các nhà ăn cơm quan, các nhà ăn cơm dân, các nhà ăn cơm tù, các nhà ăn cơm chùa, các nhà ăn cơm đền, các nhà ăn cơm miếu, các nhà ăn cơm quán, các nhà ăn cơm hàng, các nhà ăn cơm chợ, các nhà ăn cơm ga, các nhà ăn cơm bến, các nhà ăn cơm đò, các nhà ăn cơm tàu, các nhà ăn cơm thuyền, các nhà ăn cơm bè, các nhà ăn cơm nổi, các nhà ăn cơm trôi, các nhà ăn cơm lênh đênh, các nhà ăn cơm lang thang, các nhà ăn cơm ăn mày, các nhà ăn cơm ăn xin, các nhà ăn cơm ăn cắp, các nhà ăn cơm ăn trộm, các nhà ăn cơm ăn cướp, các nhà ăn cơm ăn vụng, các nhà ăn cơm ăn gian, các nhà ăn cơm ăn dối, các nhà ăn cơm ăn bậy, các nhà ăn cơm ăn chơi, các nhà ăn cơm ăn hại, các nhà ăn cơm ăn không, các nhà ăn cơm ăn mãi, các nhà ăn cơm ăn mòn, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ sở, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ sở nhục, các nhà ăn cơm ăn mòn mỏi mệt nhọc nhằn khổ sở nhục nhã đều dùng nước chanh TỐT.

Tuyển học-trò và trường sư-sư-phạm. — Đến ngày 12 September 1924 này nữ 7 trường tuyển ra Nữ trung học-sinh Việt Nam (Institution des Jeunes Filles Annamites) Hanoi, sẽ mở một kỳ thi tuyển học-sinh vào trường nữ sư phạm.

Số học-sinh dự thi vào khoảng 20 người. Các thí-sinh tính đến ngày 31 décembre 1924 này vừa 18 tuổi là cùng.

Các đơn xin dự thi phải đệ đến bà Đốc trưởng nữ sư-phạm trước ngày 10 septembre 1924.

Lớp tu nghiệp. — Cũng như năm ngoái, ở các nơi lị sở Hải dương, Hải-phòng, Hà-nội Nam-định, Ninh-bình, Phủ-lý-nhân Sơn-tây và Thái-bình trong dịp hè này sẽ đều có mở các lớp tu nghiệp cho các viên trợ-giáo các địa phương về rèn tập nghề mình cho thêm thuần thạo ra.

Số học-sinh ấy mai bản-báo sẽ đăng danh-sách các học-sinh trúng tuyển kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt vừa rồi ở các trường ấy, thường có tên khó giành dấu, nay danh dấu sau đều đã đỗ cả rồi được, vì chữ Việt mới còn phải nhờ cái cách dấu lắm — gia chỉ đi trong lúc vội vàng thì sự lầm lẫn lại càng dễ xảy ra, bởi vậy tuy khi công cái danh-sách các sĩ-tử trúng tuyển lên báo, bản báo tưởng tiếp được tin của các cô các cậu xin cải chính, thực vì sai dấu. Sai tên hay sai chữ đệm, chữ lót họ. Nếu tiếp được thì nhu lại mọi mục cải chính riêng rangay thì cũng kịp phiên. Vậy bản-báo định rằng phàm các giấy xin cải chính đó, bản-báo đều lấy về riêng ra một tập, hạn trong 10 hôm bắt đầu từ hôm nay cho tới 5 Juillet sau, ai có lên sai, nay thiếu thì cứ viết thư gửi lại. Hết hạn đó, bản-báo sẽ phải người ra nhà Sơ-đẳng Học-chính kiểm soát lại cho thật đúng, rồi sẽ cải chính cả lại một thể. Vậy các cô các cậu trúng tuyển, ai có lên tắm thì trong hạn đó kịp nên viết thư lại cho bản báo biết.

Hội Trí trí — Đến mai thứ năm 26 Juin, hồi 8 giờ tối, ông Janvier sẽ diễn-thuyết về « Mấy lời nên ngẫm nghĩ » ở nhà Hội cho đông.

Trí trí hội kính đạt

Ngạch tòa-sứ. — M. Lê-khai-Ốc, thư ký thương hạng hạng ba tại tòa Sứ Phú-thọ, nay thay M. Ng-xuân-Nhâm, thư ký hạng ba, mà kiêm việc phát lương cho các viên chức Tây Nam tại tòa sứ Phú thọ và tòa Đại-lý Hưng-hóa, cho các viên chức ở bên Nam-chính, các nhà coi công sự ngạch tuần cảnh, ngạch tòa án, ngạch thú-y, ngạch công-chính, ngạch y-chính, ngạch học chính và các phái tạm lại đó hai ấy.

Ngạch thừa phái. M. Võ-đình-Quỳnh, thừa phái Sơn-tây, vì có việc riêng được phép nghỉ một năm không lương.

M. Đặng-đình Tuân, nhi trường, quản lãng Hành-thiện (Nam-định), đã trúng tuyển số thứ 5 kỳ thi thừa nhi năm 1922, nay được bổ thừa phái hạng năm, thường hàm tòng cửu-phẩm văn giai (9 2 và bổ đi thừa phái Sơn-tây.

Hội chợ Hanoi

Các gian bày hàng bắt đầu **cho thuê** từ 1er Juillet 1924.

MỘT LỚP HỌC ĐÀN

a được tin rằng M. Cochot muốn ghép cho người An nam biết âm-nhạc Pháp, có mở một lớp dạy solfège và violon. Ngày thứ hai và ngày thứ năm từ 11 đến 12 giờ có buổi học. Mỗi tháng năm đồng. M. Cochot là một vị giáo-sư về âm-nhạc, trước được Hoàng-thượng ở trên âm nhạc Tourane, và đã dạy được nhiều người đánh đàn violon gồm như con trai quan Tổng-đốc Hà-đông, và hai con trai quan thượng Hồ ở Huế.)

Ai muốn hỏi gì, hỏi tại số 53 Boulevard Armand Rousseau, trừ ngày chủ-nhật còn thì ngày nào cũng từ 11 giờ 12 giờ. 3873

Muốn bán một khu đất thực tốt, đang để một hàng buôn bán thực tốt, ở ngay giữa góc đường Rollandes và đường Henri Rivière.

Hỏi tại : **M. NAZ**
Hôtel de France, Hanoi 3872

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, xem mua Carbonate d'ammoniaque
CÁC NHÀ THỢ GIẦY, xem mua Chlorure de chaux
HIỆN có bán tại :
NHÀ BA CHƯƠNG
(Hiệu Ba chữ MONTAL)
HANOI

Ngạch khán-hộ. — M. Ng-văn-Tứ, tức Đoàn, khán hộ thương hạng nhì ở Bắc-giang, nay đổi đi Thái bình.

M. Phạm-đăng-Khôi, khán hộ bình hạng nhì ở Thái-bình, nay đổi đi Bắc-giang.

Cô khán hộ bình hạng nhì Kiều-thị-Gian ở Bắc-ninh, nay đổi đi Sơn-tây.

Cô khán hộ thường hạng ba Ngthị-Xuân ở Sơn-tây, nay đổi đi Bắc-ninh

Ngạch kiểm-lâm. — M. Ng-văn-Lai, linh kiểm-lâm hạng nhì ở Phúbe-chè (Quảng yên) được phép nghỉ 15 ngày về Hanoi

Được phép đổi tên — M. Ngvăn Hai, ở làng Liên-mạc, tổng Hàtri, phủ Hoài-đức (Hà-đông), được phép đổi tên là Ng-văn-Can.

Tòa Thượng-thẩm. — Chiều hôm qua tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Ăn cắp và giả mạo. — Ng-v-Dương có vay 25 đồng của một người cùng ở chung một nhà hiện có vắng tự. Một hôm nhân người chủ nợ đi vắng lấy thìa khóa của mình mở trộm hòm lấy vẫn tự chữa 25 đồng ra 25 xu và đề là trả rồi. Tòa án Trùng-trị Hải-phòng phạt 5 năm tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 1 năm.

Hành hung. Tòa Thượng-thẩm y án tòa Trùng trị Vientiane phạt Ngvăn-Hồ 16 quan và việc hành hung.

Lừa đảo. Ng-thị-Sen tức tú-Phi có cho một người quen vay tiền rồi cứ chắt chưa trả, một hôm đến mượn của người ấy đôi hoa tai vàng rồi sau bảo là trả vào nợ hòng trả. Tòa án Trùng-trị Hanoi tha cho thị ấy vì đôi hoa đã trả lại rồi. Nhưng quan Chưởng-lý chống án xin phạt nên tòa Thượng-thẩm phạt thị ấy 1 tháng tù án treo.

Bán cần không đúng. — Tòa án Trùng-trị Haiphong phạt Pham-văn-Tiên và Mai-ngọc-Phúc mỗi tên 3 tháng tù án treo và 50 quan về tội dùng cân không đúng bán củi. Tòa Thượng thẩm y án.

Ăn cắp và chứa đồ ăn cắp. — Tòa án Trùng trị Haïphong phạt tên Trần-văn Dư tức Hai Hin 1 năm tù về tội ăn cắp và tên Ng-thị-Phương tức Năm 3 tháng tù về tội chứa đồ ăn cắp. Tòa Thượng-thẩm y án.

Mất rồ chơi. Ng-tí-Mẫn, bán đồ kim-khí-en, nhà số 40 phố hàng Bồ có trình không hiểu ai lấy mất một món đồ chơi giá đáng 7 đồng

Lại cái nạn ô-tô. Hôm qua, hồi 19 giờ một cái ô tô số T 1545 của ông Hommé, có một người sếp phô Nam tên là Ng-văn Văn tức Phước, người ở gần Truyền-kỳ-viện mấy, khi đi đến hàng Đậu thì đụng nhằm tên Hàn-văn-Bình, 13 tuổi, nhà số 47 phố Sy, gần lúc tên này cũng tả qua cũng sang bên kia. Tưởng thế thì thôi thì thương nhiều chỗ, đã lập tức đưa vào nhà thương chữa.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ tư 25 đến ngày thứ bảy 28 Juin 1924

CÁC PHIM MỸ-THUẬT của PHÁP
Chuyện **LA BÊTE TRAQUÉE**
Bài hình cảm động, chia làm 6 phần
Trích trong quyển tiểu-thuyết Marielle Thibaut của Andrien Chabot
Do Michel Carré đặt cảnh
René le Somptier, bày cảnh.

Từ ngày chủ nhật 29 Juin đến ngày thứ ba 1er Juillet 1924

Chuyện LES MYSTÈRES DE LA JUNGLE
Chuyện phiêu-lưu rất hay
Đôi thợ ba vợ, thứ tư

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ ĐÔNG-PHÁP
Cáo-bạch thứ nhất

Theo như nghị-định của ông Đông-lý Bắc-kỳ ngày 11 Avril 1924 có cho phép Công-ty điện-khí Đông-pháp được chạy quật công-trình điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp phép.

Ông Tổng-quản
G. PELLETIER

Cáo-bạch thứ hai

Công-ty điện-khí Đông-pháp có lời để qui khách rõ rằng công-ty mua được đèn điện hiệu [illegible] Anh-cát-lợi về để bán giá rẻ lắm.

Muốn bán các đồ đạc : tủ sách, bàn ghế bày buồng ăn, buồng khách, tủ sắt « Verstaen » văn vân.

Hỏi tại số 34, đường Henri Rivière, Hanoi.

BÁN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Bắc-ninh
Thuốc STIC « PARISIENS » một gói. 0 $ 10
Thuốc STIC « [illegible] » một gói. 0 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bằng kẽm, mỗi hộp bán một chục điếu, [illegible] 0 $ 70

TIỂU-THUYẾT
BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
(Lịch-sử triều-nguyệt nước Pháp)
Soạn-giả : Alexandre DUMAS
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Mỗi tập (32 trang) 0 $ 15 (tiền cước 0 $ 08)
Toàn bộ (24 tập) **3.00** (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho :
M. BÙI-XUÂN-THÁNH
Quản-lý nhà in Trung-bắc-Tân-Văn
61-65, Rue du Coton, 61-65
HANOI

Rơi đâu mất? Hoàng-thị-Oanh, làm đồn điền ở Sơn tây, đi qua Hànội, có đem trình rằng ngày hôm qua 24, trong khi đi xe tay từ phố bàn Long đến phố hàng Gai, có đánh mất một cái ví đa mài vàng, trong đựng 63 $ 10 và cái tờ thuế thân đề quận ở làng Phù-lưu (Bắc-ninh).

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tìm thấy xác. — Bốn giờ chiều ngày 23 Ng-thị-Lợi lại sở Cẩm bảo rằng xác đứa con gái của thị tên là Nghĩa, 7 tuổi, đi đuổi ở sông Tambac ngày chủ-nhật trước vào hồi 18 giờ đã tìm thấy ở dưới gầm cầu Rèbồn. Sở Cẩm phái người lại khám xét không thấy có thương tích khả nghi, nên đã giao xác đứa bé cho nhà khổ chủ mai táng.

Đánh nhau chí mạng. — Vừa rồi Ng-trọng-Nghi 27 tuổi và Ng-tiến-Khải 48 tuổi, cùng làm phu ở sở Simăng, vì việc bất bình thế nào không rõ thành đánh nhau thì tên Khải bị trọng thương đi chết. Bởi vậy tên Nghi đã phải bắt tống giam để đưa ra tòa xử.

Ba đứa lợn muối. — Tên Võ-văn-Trước, 25 tuổi, làm nghề nấu bếp, nhà ở phố Kraich số 259 ăn cắp ba đứa lợn muối của tên Hoa-kiều Lýchan-Va, ở nhà số 29 cùng phố ấy, nên đã phải bắt.

Mất trộm. — Một bà đầm ở phố Amiral Guiéne có đơn trình mất trộm mười nước ống chì và một cái vòi ấn nước bằng đồng ở nhà số 8 phố Lyon là nhà cho thuê của bà.

Thiếu chút vệ-sinh. — Ở phố đường Cai vào khoảng từ đầu phố Mer đến đầu phố Strasbourg không có bà đường xây đá xi tai gạch nhưng mọi phố, nên mỗi khi trời mưa nước không có rãnh chảy xuống rồng Bắc vậy hai bên đường đi trông rất bẩn, vì nỗi rêu xanh bám lên, thì còn chi là vệ-sinh nữa. Không những thế mà thôi, đường khó gì xây bia hai bên, thì xe kéo tha hồ tự do đi lên để khỏi tránh lối lộm khó-khăn quá.

Một con đường rất đẹp như phố đường Cat-ma chẳng nói gì bờ Lycthành phố để mấy điều thuyết điểm ấy, thì thật là vô-tình lắm

Tạ xóm Bình-khang. — Vừa rồi hai vợ chồng có ấy cùng các mối nhà kia bảo mỹ nhau bà tiết vàng, cùng đàn đập phèn in với tiếng ca ấn rộn rã cho tới khuya mà không thấy lính cụ-lệ đóng đến hay nhỏ làm rượu làm chi cả. Sau đời tiếng ấy thì chủ nhà bát đắc dĩ phải ngỏ nhời với các cô, thì bấy giờ mới rõ các cô bỏ quen rượi tượng bạc ở nhà Ngày nay, các cụ cũng kể phải xử lại hai cái khăn và hai cái áo lương, mới về thoát vỏ chi em đề mang tiền lại cho c.

HÀ ĐÔNG

Việc cứu-trợ các miền bị nạn bọ-xít năm ngoái. — Bản báo vừa tiếp được bức thư sau này :

« Thưa Quí báo,

Nhân hôm thứ năng-tuần tháng năm ta vừa rồi, dân bốn làng Nam-đạo, Nhân-huệ, Cổ bần, Yên (Thanh oai) chúng tôi có họp đại-hội-đồng tại đình thì xã chúng tôi, đề tính bà-bổ về vụ tuế năm nay, có xét đến khoản thuế mất trăm mẫu ruộng thổ năm nay Nhân nước rút đi các đê trợ-cứu cho dân ở ngoài tôi về cái nạn bọ xít năm ngoái, chúng tôi bàn nhau đem số tiền ấy quân phân cho cả đồng dân, thì ai cũng đều thỏa thuận cả. Vậy tiếp với lời cảm ơn chúng tôi đã nhờ quí báo đăng cho cả sổ báo ngày 23 janvier trước đàn chúng tôi, nay lại lấy đồ đề làm lòng tin tại nơi đã làm bằng tờ và xin ở lại rất trân thành cảm tạ Quí-bạc cùng ở gần Tư-văn gì viên bất cứ ông tôi đã xã long đo-đạt cái tinh-cảnh dân chúng lúc bấy giờ rồi quan trên.

Mấy người ký »

Lời cảm ơn. Chúng tôi xin có lời cảm ơn các cụ, các ông, các bà có lòng thương đến phu quân, thânphụ, thúc-phụ, ngoại-tổ chúng tôi là :

Cụ NGÔ-VĂN-TIỀN
(Phán sự tòa sứ Hà-đông)

(cất đám ngày 24 tháng sáu tây tự phố Hà-văn tỉnh Hà-đông, an táng tại làng Sét). Ưu các ngài đi đưa tử tế, hoặc cho đồ phúng. Trong khi hỏi rối, có điều gì sơ suất, xin lượng thứ cho.

Vị vọng nội ấn : Trương-thị Vi
Có nam-tử : Ngô-v-Nho, phán sự
Có nữ-tử : Ngô-thị-Hai
Đệ tử : Ngô-văn-Đức
Ngô-v-Mỹ, phán sự
Ngô-văn-Tí
Ngoại tôn : Ngô-v-Giản, giáo học
Đồng gia-quyến bái tạ

VIỆT-TRÌ

Măng-đa của ai ? — Bản quán vừa tiếp được một cái măng-đa mua ở nhà điện-báo Việt-trì ngày 24 juin này, bạc 6 p. 20 có thư, nhưng chữ ký thấu quá, không đề rõ danh-hiệu của ngài nào gửi về trả tiền báo của bản-quán. Vậy ngài nào có gửi cái măng-đa ấy, thì xin kíp viết cái số măng-đa và thư gửi về cho bản-quán biết qui-tính phương danh để tiện việc ghi vào sổ sách.

VIỆC KINH-ĐÔ

Bệnh đau đầu — Độ này lại thấy nắng qua lắm rồi. Suốt ngày nóng như thường lên đến 34 độ 1/2, ban ngày, 32 độ 1/2 ban đêm. Vì thế mà người ta thường phải bệnh đau đầu. Đau đầu mà không có nóng lạnh, chỉ cứ đau đầu vàng óc cả ngày, trong mười người đã hết sáu bảy người bị bệnh ấy.

Bệnh ấy cũng là một thời-chứng, nên chỉ trị bằng thuốc thì ít lành, mà để tự nhiên rồi cũng hết.

Cái nạn xe đạp. — Chiều ngày 19 juin ở 15, Chợ cũng có hai cặp học-trò cùng đi một cái xe đạp. Cậu ngồi trước hai chân để nơi lái cầm bàn, cậu sau đang đạp mạnh, cậu trước vô ý chuồi chân lọt vào cùng xe thì đã gãy mất tám cái và cùng đám vào nhân rách thịt chảy máu và cả hai cậu ngã lăn xuống đất bị thương nặng cả. Xe đã long, người bị thương, thật là hai và nên kinh tâm lắm.

Lắm lúc nọ, hè đông đảo, mà những bực đi xe đạp cứ chở hai ba người một xe, cả trẻ con người lớn đều ngồi trên một cái xe mà chạy như ngựa cả.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

ANNONCE LÉGALE

P. Em. VALETTE
EXPERT COMPTABLE
7, *Bd Armand Rousseau, Hanoi*

Société en nom collectif

Suivant acte sous seing privé en date du Premier Juin Mil neuf cent vingt quatre, MM. Nguyen-van-Kinh, Nguyên-văn-Ba et Nguyen-hữu-Vân, commerçants, demeurant à Hanoi, 72, rue des Paniers ont formé entre-eux une société en nom collectif ayant pour objet le commerce de la quincaillerie, ferronnerie, outillage, mercerie, épicerie, papeterie, la fabrication du savon et du cresyl et toutes opérations pouvant s'y rattacher directement ou indirectement.

La durée de cette société est de vingt années, qui ont commencé à courir le Premier Juin Mil neuf cent vingt quatre et expireront le Premier Juin Mil neuf cent quarante quatre.

Le siège de la société est à Hanoi, 72, rue des Paniers.

La dénomination sociale est « Bắc-Bằng ».

La signature sociale est Nguyên-văn-Kinh, Nguyên văn Ba et Nguyen-hữu-Vân.

Les affaires de la société sont gérées et administrées par les associés avec les pouvoirs les plus étendus à cet effet.

En conséquence, chacun d'eux a la signature sociale, dont il n'a le droit de faire usage que pour les affaires de la société. Il peut notamment souscrire endosser et acquitter tous effets de commerce, traiter, transiger, compromettre, donner tous désistements et mainlevées, avant ou après paiement, exercer toutes actions judiciaires, représenter la société dans toutes faillites et liquidations judiciaires.

Les associés ont apporté par parts égales à la société, savoir :

En marchandises, matériel et mobilier de leur commerce $ 44.000 »
6.000 »
En espèces . . . .
Ensemble 50.000 $, formant le capital social. . . . $ 50.000 »

En cas de décès d'un ou deux associés pendant le cours de la société celle-ci continuera entre le ou les associés survivants.

En cas de décès du troisième associé ou de dissolution anticipée, la liquidation sera faite, soit par les associés en nom collectif ou le ou les survivants d'eux, soit par celui ou ceux d'entre-eux que seraient choisis amiablement par les autres, soit encore par les héritiers qui devront nommer un ou plusieurs liquidateurs choisis parmi eux ou en dehors d'eux.

Deux expéditions du dit acte de la société ont été disposées le Vingt quatre Juin Mil neuf cent vingt quatre, l'une au Greffe de la Justice de Paix de Hanoi et l'autre au Greffe du Tribunal de commerce de Hanoi.

Pour extrait et mention.

P. Em. VALETTE

3871

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)



ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
SỌC VÀNG
Máy mê-sso,
15 chân-kính
Mặt mạ kim
có chất do-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá ..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert, — HẢI PHÒNG
3698

Nếu thấy thế thì cứ bắt phạt là phải chừa, kẻo cứ như thế hoài, e có ngày phải hại to hơn nữa.

Giá gạo thế nào ? — Giá gạo ngày nay vẫn cứ cao mãi chưa thấy hạ. Một quan vẫn bốn lon, vì thế mà đã thấy lắm người làm phu thuê mỗi ngày ăn chỉ có một bữa, khi một giờ, mà buổi chiều nhịn đói, còn các miền nhà-quê đã lắm nhà ăn cháo trừ cơm. Ấy là sự cơ cận sắp đến nên lo lắm thay !

Cọp chụp người ! — Cọp chụp người ở đâu ? Ở làng T. P. huyện H. T. Lạ thật ! nơi ấy làm gì có cọp ? Thế mà có cọp thật, nhưng lại không phải là cọp rừng, cọp này là loài cọp yên chí, tuy cũng chẳng chết người, nhưng cũng làm cho một nơi huyện lỵ kia tự quan trên cho tới kẻ thuộc hạ, từ ông thầy học cho đến kẻ học-trò, lại đến lê bình-dân cũng phải phờ-phạc hồn xiêu và huyện nào trong mấy hôm thật chẳng khác gì là cọp rừng về dãng nội vậy.

Số là hôm vừa rồi đây, vào khoảng 8 giờ mai, một ông quan kia đi xe ngựa về, vừa đến nơi chưa kịp xuống xe thì bỗng có một người đàn bà hầm hầm tay cầm cái mác ở trong chạy ra nhảy lên túm lấy xe chém ông ấy một phát, ông lanh tay né kịp, lưỡi nhằm đầu người cầm cương xe, u đầu lên, ông thất kinh nhảy xuống bà đuổi theo, ông chạy quanh trong nhà, tay cầm cái mác vừa chạy vừa quát thảo để tợn; ông chạy trước bà chạy sau, linh tráng nếu hạ thất kinh là cứu thì đã có người đợt được mác, bà lại túm cái dao phay, dựt ái dao phay thì bà lăn xuống đất vật vã kêu vang rồi lại nhảy lên dập cửa kính xông đồ sành, phá phách luồng tuồng trong nhà chẳng khác một nơi chiến-địa. Lúc bấy giờ nào là kẻ thuộc hạ, nào là kẻ bình dân, nào là thầy giáo học-trò vì việc cứu thoát cái ác-nạn nguy hiểm ấy mà bỏ cả công việc, trong mấy hôm làm cho huyện nào, coi lắm điều chướng mắt tai tai.

Đâu chỉ vì sự ghen tuông chi đấy nên bà kia chẳng nghĩ đến rồi xấn chàng hỗ ni, liều mạng mà đi nên nỗi cái ác-kịch ấy vậy.

HIỆU
MINH-ĐƯỜNG
MAISON ... CUC ...
của Công-ty ... Y-DƯỢC
CHUYÊN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC CÁ TÂY VÀ TA
Giấy ... hàng ... 83

NHÀ BÁ-CHUỒNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHÍ MONTÈS
34, Phố Paul Bert, Hanoi

Ông Montès thường hiến Báo-chí cho ông chủ hàng, người, báo-chí ... hàng phải có cái đặng tác ... Prices so mới rẻ mạt nữa. Ông là người tự trọng có lấy việc chữa ... thuốc chỉ sao giữ cũng rất cẩn-thận nhờ về thế mà hiện báo-chí ... tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hanoi hai cửa hàng đều được các ông, bà có lòng quý-hoá chiếu cố cho nhiều, tây làm đa tạ lắm.

Nay bản chủ nhân tựa lòng quý-hoá mà hết sức kể cứu về các thứ trà lại thật là hơn có các hiệu khác không những nói suông hay ... mà thôi, xin ... tin dã to lòng các hiệu khác con ... xem xét.

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, P... Khách, Telephone 372.
HANOI: Số nhà 8, Phố ... Nam, Téléphone 480
2116

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Bắt thẻ căn cước. — Mấy hôm nay có lệnh bắt những người kiểu ngoại người xứ Trung-kỳ tới đây mà không có thẻ căn cước theo như nghị-định quan Toàn-quyền đã đặt ra năm 1921.

Mới trong ba ngày nay mà đã bắt được đến 15 người đem giam tại đồn lao, nếu mãi như thế này, thì có lẽ không ... chỗ nào mà giam cho đủ.

Trong những người phải bắt đó, toàn là người Bắc-kỳ cả, mà người nào cũng có thẻ thuế thân, khi hỏi thì đưa ngay ra, hình như đã vững vàng về việc giấy má lắm, nên khi linh bắt thì không hiểu vì cớ gì, ai cũng ngẫn ngơ không hiểu giấy căn cước với giấy thuế thân là thế nào.

Vậy xin mách bà con người Bắc-kỳ, bất kỳ đàn ông hay đàn bà, trước khi đi vào trong này, phải lấy thẻ căn cước mới được.

TOURANE

Chó dại. — Hôm 18 juin, lúc 5 giờ chiều, có một con chó dại ở đâu chạy xông vào nhà một ông Tây ở trước ga, cắn chết con công và đuổi rượt mấy đứa nhỏ, may chưa cắn nhằm, thì họ đã đuổi theo mãi đến bờ biển đánh chết được.

Sau họ lôi con chó ấy lên đắp trên đồn cát.

Tính ra độ này cũng đã có chó dại rồi đó. Bà con ta phải nên lưu ý đề phòng mới được.

T. L.

QUẢNG-NGÃI

Thời tiết. — Từ hạ tuần tháng tư đến nay, khí trời nồng nực quá độ, sớm mai đến chiều tối như nung như nấu, nóng quá, con người như ngây như dại, bức rực khó chịu quá ; tuy có nhờ mấy trận mưa to trong khoảng đầu tháng này, may cũng có đỡ bớt một ít, và nhờ đó nhà nông gieo cấy được khá, song hết mưa và hôm lại nóng bức như cũ ! Nắng càng to, giá lúa giá gạo càng thấy tăng cao lên mãi ! cũng vì nắng quá mà sinh ra các bệnh rất đáng lo như là các chứng cảm-mạo và ghẻ chốc sinh ra rất nhiều, ở về lối làng Vạn-an nghe có chó dại nữa, lại ở gần lối Thu-xa đã thấy một đôi người lên đậu mắt, các chứng ấy ghê sợ lắm thay, tưởng nhà nước nên mau phái người đi trồng đậu các nơi nhà quê và đề phòng sự vệ-sinh cho dân, kẻo mà nguy lắm thay !

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Một người chủ xe hơi và một tên sốp-phơ mất biệt tăm tích. — Chiều hôm 31 mai vừa rồi có một người đàn bà tới nhà của M. Lê-công-Sanh kêu là bảy Khai 30 tuổi ở đường Amiral Dupré Saigon đăng hồi mướn một cái xe hơi vì Sanh đây có chú xe cho mướn. Người đàn bà ấy nói tên là Nguyễn-thị Lang, buôn bán muốn mướn xe đưa lập tức về Bà Rịa.

Thị Lang nói còn nhỏ, tuổi độ lối 24, 25 mà tỉ đó.

Hỏi mướn giá cả xong xuôi, rồi bảy Khai liền đi đỗ dầu, xem máy móc đã có sẵn rất nên kỹ lưỡng vì sợ đi xa có việc rủi ro xảy đến thình lình chăng.

Lúc sửa soạn xe thì người đàn bà đi mướn đây hỏi biểu mau mau vì có việc gấp rút nên phải đi cho mau tới nơi tới chốn. Thấy vậy nên bảy Khai quyết đi theo xe đặng phụ giúp cho sốp phơ khi có việc chi rủi ro trong việc máy móc sẽ có thành tình lúc giữa đàng. Nên nói đi Baria thì đi trưa ra tới về Saigon. Đường tuy xa mà đi chẳng bao lâu. Tối đêm đó cho không thấy về. Sáng ngày sau cũng không thấy tăm thấy dạn chủ bạn xe hơi trở về. Vợ của bảy Khai tưởng chắc rằng hộ người đàn bà ấy biểu ở lại đợi dặng về luôn nên mới lâu vậy chớ gì. Nên cũng it lo không ý gì nghi sợ.

Nhưng sau làm cho vợ bảy Khai xốt lòng sợ không là đến khi hay đặng cái xe của mình ai bỏ nằm dựa bên đường gần Nữ-học đường. Mới hoảng hồi liền đến bóp cổ chẳng

(Xem trang thứ tư).

Tại rạp chớp bóng hàng Quạt

Tối thứ tư 25 và thứ năm 26 Juin 1924, hồi 8 giờ

Nghỉ chớp bóng

Có hát CẢI-LƯƠNG theo lối Nam-kỳ, đào, kép và đờn ở Nam-kỳ mới ra hát rất hay. Có leo du, lộn vòng, nhảy, đi giây thép và múa bóng rất ghê gớm.

Tối thứ tư diễn :
PHẠM-CÔNG CÚC-HOA

Tối thứ năm diễn :
TRẦN-THẾ-MỸ BẤT NHẬN THÊ

Xin mời các quí-khách đến xem kẻo mất một cuộc vui lắm có.

GIÁ CHỖ NGỒI :
1$00, 0$70, 0$50, 0$30
3874

Ông P. Em. VALETTE

Giám định kế toán
7, Boulevard Armand Rousseau
(Số 7, phố Lo đú)
HÀ-NỘI

Có thể giúp quý khách soạn điều lệ các hội buôn, soạn hợp-đồng, thu xếp công việc, giữ gìn cho khỏi phá sản, thu tiền nợ, đặt sổ sách, biên sổ sách, mua hiệu buôn, hoặc bán hiệu buôn, nói tóm lại có thể giúp đỡ quý-khách trong những lúc khó khăn.

Nên đến hỏi ... ông ấy
Hoặc biết thư đến ... giá tiền ông ... thưa phải chăng

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

HƯƠNG BẠC TÍNH

Tích hát mới soạn, tương tự tích hát Tuần-Ty.

Người soạn vở hát Một trận cười vừa rồi nay lại lấy tích Tuần-Ty mà thêm bớt đặt khác hẳn thành ra vở HƯƠNG BẠC TÍNH. Chẳng nói ra các quý khách cũng đoán rằng vở mới này hay hơn vở cũ (Tuần-ty Chư-mãi-thần).

Đến tối thứ bảy 28 Juin này sẽ diễn lần thứ nhất mời quý-khách lại xem và bình phẩm cho.

Bán vé từ tối hôm thứ sáu

Tối thứ tư 25 Juin 1924
NGHĨA BẠN TÌNH CON
Khuyên vợ đi lấy chồng,
Giết con mà cứu bạn,
Tình nghĩa vẹn hòa hai,
Nhục vinh đã có bạn.

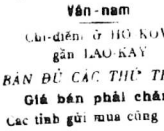
Tối thứ năm 26 Juin 1924
NGƯỜI LẤY ỐC
Vô tình ai biết hữu tình
Cái duyên gặp gỡ thình lình như chơi.
Ra chi những sự bắc giới,
Xấu ta mà để cười hỏi cho ai.

Tối thứ sáu 27 Juin 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
LÝ DƯƠNG KỲ NGỘ
(Hát chèo)
Tích thứ hai :
ĐẠI NÁO KÉ-LÀM-QUỐC
(Trẻ-con diễn tuồng)

Vở hai « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mac-đình-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

CẦU SÔNG CÁI

Tối hôm nọ, tôi đi chơi mát cầu sông cái lúc về gặp mưa phải cảm, nhờ uống được mấy hoàn thuốc khỏi ngay : ... mạch ... thuốc ấy mua tại hiệu **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *là một hiệu chuyên bán sâm quế thực sao thượng hạng và các thứ ... tân thuốc gia truyền.*
Mua ... Lạng ...



MÁY MAC KIỂU MỚI
Bán hiệu mới nhận được GIÁ RẺ BẤT NHẤN
Không Saigon, không Bắc, Bảo không hề nhầm, bất cứ ai cũng nên dùng
Chuyên về sửa-chữa máy và rất tốt !!
Grand Arrivage Dernier Assortiment
CHAMBON & Cie HANOI

Hiệu Bảo-chế trung-ương Vân-nam
Chi-điếm ở HỒ KOW
gần LÀO-KAY
BÁN ĐỦ CÁC THỨ THUỐC
Giá bán phải chăng
Các tỉnh gửi mua cũng được
3843

PHOSPHATINE FALIÈRES đánh dấu
Bổ ... hàng này, bán mới dựng trong hộp thiết hàng chữ khắc kính lắm.
Có mua nhuộng cho được bột **PHOSPHATINE FALIÈRES** cũng bổ tinh thần, tốt cho con nít mất sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả hiệt nhược, cung là kẻ có đau ốm mới mạnh.
Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thí ở Paris. 56 b. đường La Tocherie

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG



Theo hình tự nhiên in ra đây, chắc không khỏi có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phê rằng :

Chiếu nay đọc được phóng cáo MONTÈS quí ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ đã bằng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phát đãi gửi cho quí ông phòng chế-ông đã tỏ thành-ý.

Khâm tai.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người lớn-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! Giá bán rất rẻ : **2$25** *một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp ở trang thứ ... tờ báo này.

SỐ 69

Ngủ mỹ Tái-sinh-duyên

Sáu Tiên-sinh-Mục dịch thuật

Thang-bưu gọi trong hồi lâu, chẳng thấy tiếng thưa, ruột nóng như cào, lại gạo to lên mà rằng :

— *Thường* đại-huynh ở chỗ nào đây ?

Thường vạn thanh ở trong bầm thuyền, bấy giờ dầu không nghe rõ, nhưng cũng vẫng-vẳng hình như có người quát to lên rằng : « *Thường* đại-huynh ở chỗ nào đây ! » Tiếng ai như tiếng em *Thang-bưu* ta đó, âu là để ta trả lời xem sao !

Thường-vạn thanh nghĩ vậy, mới trả lời rằng :

— *Thường-vạn-thanh* đây !

Thang-bưu và *Mã-vân* nghe tiếng, vội vàng nhảy xuống chiếc thuyền ấy, dằng dao cắt đứt những dây thừng buộc và bẻ gẫy khóa sắt, kéo *Thường-vạn-thanh* lên. *Mã-vân* thấy *Thường-vạn-thanh* đeo mấy lăn xiềng sắt, hầm-hầm nổi giận, giơ tay mà bẻ gẫy tung ra. *Thường-vạn-thanh* vươn vai một cái, rồi nhảy lên trên mũi thuyền, lại thành ra thêm được một con hổ nữa.

Mã-vân ôm một ôm dao đưa đến, *Thường-vạn-thanh* chọn lấy một con, rồi vác trong ki-oang thuyền, phá một bên hầm nữa, dắt *Thang-tú* đem lên. Cả 11 vị anh-hùng lại cùng mọi người qua huyện *Đan-dương*, theo lối *Mao-sơn*, thẳng đường đào bước.

Lại nói chuyện quan-quân chạy trốn, chờ khi bọn kia đi khỏi, bấy giờ mới dám thò ra. Cũng ỏ mấy kẻ bạo gan, đảm đi theo dò, còn thì trở về phi báo với quan Tổng-binh *Mã-khí*. *Mã-khí* nghe báo, giật mình kinh sợ, tức khắc truyền đòi tất cả các viên tướng-hiệu đến để hội-nghị.

Ba tiếng súng nổ, quan Tổng-binh *Mã-khí* bước ra công-đường. Khi các tướng-hiệu bái yết xong. *Mã-khí* nói :

— Liệt-vị tướng-quân ơi ! Tên tội-phạm cướp pha pháp-trường nay có quan hộ đến *Hoa* tướng-phủ, nay giải đến huyện *Đan-dương*, lại bị đồ-đảng nó cứu đưa đi mất, vậy các ngươi nên mau mau đem 5 ô quân cùng 20 người, đi bộ lại sau lối, chỉ nghe tiếng kêu oai-oái, người chết không biết bao nhiêu. Độ trong hồi lâu, đã giết chết mất một nửa, còn một phần nữa, bỏ chạy tán-loạn, để cầu thoát thân.

Mã-vân cả cười mà rằng :

— Giết người cũng đã xuống tay ! *Thang-bưu* nói

— Chúng ta nên mau mau kéo đi !

Bấy giờ cả 11 vị anh-hùng và mọi người lại cùng nhau kéo đi. Bọn quân chạy trốn, về phi báo quan huyện *Cân-dung*. Quan huyện *Cân-dung* nghe báo, kinh hồn tán đởm, ngồi ngẫn người ra, không còn biết nói thế nào.

Hồi lâu, mới truyền bảo nha-dịch rằng :

— Mau mau đi kiếm-tra xem quân sĩ bị hại, cả thảy là bao-thiệu ?

Buổi chiều hôm ấy, nha-dịch về báo số quân-sĩ bị hại cả thảy 97 người. Ngay đêm hôm ấy, quan huyện *Cân-dung* sai người phi báo để thượng-quan biết.

Lại nói chuyện 11 vị anh-hùng kéo đi, trời đã gần tối mà chưa có cơm ăn, bỗng nghe một tiếng súng nổ, khắp các ngọn núi ở phía trước mặt, đều có cờ bay phấp-phới, quân-sĩ reo-hò.

Thang-bưu kinh-sợ mà rằng :

— Trước mặt có quan-quân đón đánh, mà bọn ta ai nấy đều lòng không dạ đói, còn đích lại sao nổi !

Nói chưa dứt lời thì bỗng nghe ở phía sau lưng cũng có tiếng quân reo hò đuổi theo. *Thang-bưu* lại càng kinh-sợ mà rằng :

— Chết nỗi ! Trước mặt có quân đón đánh, sau lưng có quân đuổi theo, bọn ta lại đói, không thể địch nổi, biết làm thế nào !

Mã-vân nói :

— Công-tử chớ lo sợ ! Hãy cứ theo con đường nhỏ này mà đi, may ra tìm được hàng cơm, ta ăn no rồi thì dẫu vạn mã thiên binh, ta cũng không ngại !

Bấy giờ đào bước theo con đường nhỏ, đâu cần trời đã tối sầm, mà không tìm thấy hàng cơm ở đâu. Lại đi đến *Long đàm* địa-phương, bỗng thấy có một giải trước giang, sóng lao-xao cuộn-cuộn.

Quan Tổng-binh *Mã-khí* đã đem quân tới đấy, cùng với toán quân đi trước họp lại một nơi. *Mã-khí* sai quân dò-la xem bọn giặc đi về phía nào.

Hồi lâu, thám-tử về báo rằng :

— Dám bẩm đại-nhân ! Quân giặc đã đi về phía *Long-đàm* !

Mã-khí tức-khắc truyền cho quân đi đuổi theo. Đàn đuốc rong lên, sáng như ban ngày. Bọn *Mã vân* báo nhau rằng :

— Khắp các ngọn núi cùng các cánh đồng, đều có quan quân, những tiếng reo-hò, đã gần tới nơi, biết làm thế nào. Ta muốn cho chúng biết tay, chỉ hiềm về nỗi lòng không dạ đói.

Bọn *Mã-vân* còn đang thương-nghị thì bỗng trông thấy ở bên cạnh có một cái bãi lau, mới rút cả vào đấy. Tưởng rằng đi hết bãi lau thì sẽ có lối thảo thân, ai ngờ qua phía bên kia, tức là một giải trường giang, chẳng còn lối nào mà đi được nữa.

Lại nói chuyện *Mã khí* đem quân tới *Long-đàm*, lại cho quân đi dò-la. Thám-tử về báo rằng :

— Chẳng tìm thấy giặc đâu cả ! Chỉ thấy có một bãi lau, phía trước tức là sông lớn.

Mã-khí nói :

Bọn giặc tất núp vào trong bãi lau !

Nói xong, tức-khắc truyền cho quân-sĩ hễ vây cái bãi lau ấy. Quân-sĩ vâng lệnh, cùng nhau reo-hò, vây kín các bãi lau ấy.

HỒI THỨ XLII

Lại nói chuyện quan Tổng-binh *Mã-khí* truyền quân vây kín bãi lau, rồi rung đùi mà rằng :

— Bọn gian-tặc này, có học hay một cánh mà bay lên trời thì mới trốn thoát được ! Ta cứ vây kín, chờ khi sáng rõ, sẽ cho quân bắt sống lôi ra.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

biết xe sao bỏ đó còn chồng và tên sốp phơ lại mất biệt không thấy trở về, hay là có việc chi rất nên bí nhiệm xảy ra đây chăng. Người vợ của bầy Khai liền thưa tự sự đầu đuôi, rồi tả hình dạng của thì Lang là người mướn xe cho quan bẽ trên bay biết dặng sai lính mật thám tìm kiếm.

Kiếm bắt dặng thì Lang giải qua Tòa hỏi thì thị-Lang khai rằng là xe hơi mướn đó không có đi Ba-rịa.

Còn hỏi chuyện chi khác nữa thì thị-Lang không khai tỏ rõ thiệt là chánh án rồi đây mà nên phải bị giam cầm.

Thiệt là lạ chớ phải chơi đâu, Bầy Khai và tên sốp phơ là Lê-văn-Sôi 27 mất biệt không nghe tin tức ở đâu là đâu cả.

Chuyện này đây nghi sợ cho bầy Khai và tên sốp phơ Sôi bị người ta ha sát rồi đây chớ gì, vậy nên sở mật thám còn đang tìm dường tra vấn.

Hôm thứ sáu vừa rồi, có gặp tại Thủ-dầu-một hai cái thây người, tưởng là hây của người đi mất, nào dè chừng xem kỹ lưỡng lại thì không phải.

Vì vậy nên linh mật thám còn đang rộn rịp tìm kiếm thây của hai người đi mất biệt đó.

Một cái trộm 5.000 đồng. — Chủ Lâm-cô-Lơ nghiệp chủ ở Bến-tre lên Saigon chơi, ở ngụ tại nhà khách sạn « Đông Pháp lữ quán » ở đường d'Espagne môn bài số 72-84, phòng số 2, mới bị tên trộm nào chẳng biết, đột nhập vào phòng rồi lừa dịp chủ lộn xộn lơ đễnh, lọn của chủ hết 5.000 p. bằng giấy 100 p. Nghi cho hai tên bồi ở dọn dẹp trong nhà lữ quan lấy số tiền ấy, nên bắt cả hai bồ khám, chờ tìm cho ra mối manh. Có của sao lại chẳng ôm buộc trong mình, để chi nữ-hèn cho chúng lấy.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh; như nhức đầu, đầy bụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-trường rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Nhiều người có tưởng bệnh khí hư khó gì cho lắm, không cần phải chữa, tự nhiên bệnh cũng khỏi khỏi. Kẻ bị bệnh thì người ta thấy hôi rức khó chịu, mà khi đi tiểu tiện thì đau đớn lạ lùng, lâu lâu uống một ít thuốc là thấy dễ chịu, đã tưởng rằng khỏi rồi. Ấy thực là lầm to vậy. Bệnh khí hư sinh ra nhiều nỗi khó khăn: Sưng bàng quang mà sinh ra đi tiểu tiện luôn; sưng khớp hộ tuyết mà làm cho, nóng buốt nơi việc quân, ngăn ít đường tiểu tiện. Những dịch hoàn cũng sưng lên mà làm lên tuyệt nan đi được. Các bệnh ấy làm cho đầu gối sưng lên, mà người đau không thể cựa cạy được. Hễ đàn bà thì sinh ra các bệnh phúc bộ, cũng là bệnh tuyệt sẩy về sau sinh ra tử-mạng. Người ta đã hiểu bệnh khí-hư cần phải điều trị, mà lại cần phải có thứ thuốc nào chắc nhẩn, thuốc nào công-hiệu, ấy chính là thứ thuốc *Santal monal*. Các quan lương-y đã công-nhận thuốc *Santal monal* là một thứ thuốc rất tốt, hiện các nhà-thương ở Thế-giới này đã có dùng khắp cả. Trước hãy nói về bệnh khí hư thì thực những gỗi khó khăn và tìm cho một thầy thuốc xanh, rồi sạch cái cơ-quan bần thỉu



Ở các hàng thuốc, chỗ ăn cũng có bán cả.

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giới mới đổng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cũng nhiều chứng ở dấy mà ra nữa.

Thuốc Hemostyl Roussel có máu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau nặng mới khỏi, nếu uống thuốc:

Hémostyl Roussel

AMPOULES

BỊNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc hutin

GINATEL SYNOUSINE

Nha thuốc nào cũng có

HÀNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

PHẠM,

Thứ chè lài thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường làm hạng chè chỉ vào độ dân xuân thì uống được, ít bán chi nhặt nhẽn. Đến là hạng chè già lá, cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua hạng chè chính hiệu NINH THÁI thời ngon anh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí khách muốn tránh sự biến động ấy xin thực lấy nhãn hiệu có chữ bàn-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

[illegible]

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Phố Mê-mây, số 91 — Hanoi.

TAM-TÌNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Ai có bệnh nên hỏi hiệu « TAM-TÌNH Y QUÁN » phố Mê-mây, số nhà 91.

Hiệu tôi có thầy thuốc machuỷ bệnh cầu nệt đích dụng đương, hoàn tán sao đơn chế luyện tinh tế, chữa đã các bệnh, đều bệnh nặng, bệnh lâu, chữa khỏi được nhiều. Xa xôi viết thư về kể bệnh, bản-hiệu gửi thuốc xuống ngay, theo cách « lĩnh hóa giao ngân » nghĩa công quê không tiền, xin thuốc cũng cho.

Cần các thứ thuốc cắc-biệt rất thần-hiệu ai uống cũng khỏi:

Các chứng cảm sốt ho, sốt rét, đau bụng, rức đầu, thổ tả, không có bệnh-nhẹ mà nặng, nói nhầm, lẫn miệng, bất tỉnh, bệnh-nhẹ vong dương, đầu rức, chân lạnh, thật vong dương mới, nguy cấp, mỗi hộp 1 p.50, bán giao ngân : nghèo công quê không tiền, xin thuốc cũng cho.

Cần các thứ thuốc cắc-biệt rất thần-hiệu ai uống cũng khỏi:

Các chứng cảm sốt ho, sốt rét, đau bụng, rức đầu, thổ tả, không có bệnh-nhẹ mà nặng, nói nhầm, lẫn miệng, bất tỉnh, bệnh-nhẹ vong dương, đầu rức, chân lạnh, thật vong dương mới, nguy cấp, mỗi hộp 1 p.50.

Bịnh đơn mùng tỉnh, đi tỉnh, lên tỉnh, lỏng tỉnh, mỗi hộp 1 p.50, mới hơn 1 p 00.

Đau bụng, đau rức, kinh niên ho lao, đờm suyễn, kết tinh, phá thông cổ trướng, mỗi hộp 1 p.00, một hộp 3 p. 00.

Đau bổ bịnh nguyên hết điều, huyết ít, huyết đen, khí hư, bạch đới, hoặc bịnh thấy ra nhiều sinh đau bụng, rức đầu, đau xương, không đẻ, hoặc có đẻ không nuôi, mỗi hộp 1 p 00, mới hơn 1 p 00.

Bổng huyết, bổ huyết, tiện huyết mỗi phòng 0 p 20

Trẻ con sốt ho, kinh dộng xuyễn tỉ ty, cam tích mọc, đau mắt mắng mộng, lở nhỏ 0 p.20, ip nhớn 1 p.00.

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Phố Mê-mây, số 91 — Hanoi

TAM-TÌNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phổi làm cho hay ho vải, uống thuốc-này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!



Bài thuốc này cọ hội-đồng các quan Thầy thuốc chưng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết MÁU BỒ

Nhà Bán-đồ « TÂM-TẢ » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Đang thời Không bịnh như là XANH-XAO, ĐAU-GẦY, ĐAU LƯNG mà gặp cũng trở TIN-THAN thì Thầy thuốc đến chữa bằng le

NUCLOCITHOL.

Thuốc này HIỆU LẠM, trừ bịnh dâmau mà lại trực tiếp cốt bịnh sáng MÁU-HUYẾT và công-cất GÂN-CỐT. Thường người ta dùng nó khi đau mới giới đang cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.

Cách nông : sữa hoàn một thầy

Thuốc bán tại tiệm ông GUILBAUD

Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS France

Tiệm tại Hanoi Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cần thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng gấp, mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh grip, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

ĐỒNG-HỒ BÁO THỨC

Giá bán 3$00 cả cước



Bảo hành máy chạy 3 năm

Bán tại hiệu : **LY SENG-BAO**, 42, Phố hàng Bồ, Hanoi

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

(HIỆU GÓ-BA CŨ)

RUE PAUL BERT, HANOI

"LUXOR"



Đèn xe đạp, thân đèn bằng đồng mạ kền. Trên có mấy vằn cái chiếu sáng mạ kền, mặt kính phồng. Rất tốt, rất bền.

Mỗi cái 45 fr., gửi recommandé

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Nan hoa — Vòng bánh

Vải cá-cuống lớp mui — Cao-su hơi và Cao-su đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.200.000 FRANCS

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

CỨ THẤY CÒN DÂU NÀY



KHẮC VÀO LƯỠI DAO



thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON



RƯỢU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CAY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lực, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đó lấy làm hay và thế gian ai không dều quản dùng.

Ai ai dùng nó cũng dặng, những là người bịnh con cũng dều ưa hay là con nít. Thuốc đó uy tinh con nhỏ : bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, tứ trết tan, bo cắm mao rêu ngực, rức tan con trời trắng, trắc trở trong ủ vị các bịnh đó đều dùng chắc tay thuốc Quina Laroche dặng.

Con ait duyên suy và con gái tác dang lớn cung đơn bổ sẽ khi tốt sinh sắc, cũng như mấy bịnh nổ trước đây đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở xứ nay ra thấy rét cũng chẳng nên quản dùng thuốc đó.

Các bịnh nổ trước đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh nổ trở lại mà thôi con tại ngày sau trong mình mạnh khỏe, ăn thêm ngủ lợi. Ăn uống ngon có chừng và chẳng có cảm khi thuốc đó rồi. Xưa ngực thanh địa Trung-Hoa chế ra (Liquide de fude) lốt con ngủ con người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thấy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có dặng cả vạng giấy chứng và cho cám ơn của mấy người bịnh và đã dùng thấy cần cho quan ông và khắp nông lòng ta.

Bổ tại thuốc nước Quina Laroche là một cho thuốc hơn lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Bước Quina Laroche phải uống trở một ly nữa ba ly có hòa làm chín rượu trên một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 5 ly trước có rét 2 giờ rưỡi, thế ly ly chót uống trước có nửa giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng sực thì pha nước vô mà uống cho đỡ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TI

Ông thầy sau thuốc hạng nhứt tại Paris.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酗 補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nổi-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每 腑 食 前 各 啜 酒 沒 嘴 醴 飲 啜 補

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN